

Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Pygmalion Algısı ile Akademik Özyeterlilik Düzeyleri Arasındaki İlişki

The Relationship Between Vocational School Students' Perception of Pygmalion and Academic Self-efficacy Levels

Sayfa | 650

Elif URUÇ ÖZTÜRK , Öğretim Görevlisi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, elifurucozturk@gmail.com

Nurşen TALMAÇ , Öğretim Görevlisi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, ntalmac@agri.edu.tr

Geliş tarihi - Received: 18 Eylül 2024
Kabul tarihi - Accepted: 15 Şubat 2025
Yayın tarihi - Published: 28 Nisan 2025

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (1), 650-661.

Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (1), 650-661.

Araştırma Makalesi / Research Paper

Öz. Bu çalışmada öğrencilerin pygmalion algıları ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin ve elde edilen verilerin demografik özelliklerle ilişkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Kesitsel tipte gerçekleştirilen bu araştırma Ağrı ilinde öğrenim görmekte olan 414 ön lisans öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. Bu çalışmada bireylerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik demografik bilgi formunun yanı sıra, Akademik Öz Yeterlik Ölçeği ve Pygmalion Algısı Düzeyi Ölçekleri kullanılmıştır. Veriler SPSS 24 İstatistiksel Veri Analiz Programında analiz edilmiştir. Verileri değerlendirmek için normal dağılıma uygunluk testi, t-testi, Anova, korelasyon analizi testleri kullanılmıştır. Araştırmada pygmalion algısı düzeyinin öğrencilerin sınıf düzeyi, not ortalaması ve bölümü isteyerek seçip seçmeme durumlarına göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Akademik öz yeterlilik düzeyi ise öğrencilerin sınıf düzeyi ve not ortalamaları değişkenlerine göre farklılık göstermektedir. Pygmalion algısı düzeyi ile akademik öz yeterlilik düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrenciler öğretmenlerinin kendilerinden daha yüksek başarı düzeyi beklenildiğini düşündüklerinde bu düşünce davranışlara yansımakta ve öğrenciler başarılı olmak için daha fazla emek göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Pygmalion, Akademik öz yeterlilik, Ön lisans.

Abstract. This study aims to examine the relationship between students' pygmalion perceptions and academic self-efficacy levels and the relationship between the obtained data and demographic characteristics. This cross-sectional study was conducted on 414 associate degree students studying in Ağrı. In this study, in addition to the demographic information form to determine the demographic characteristics of individuals, the Academic Self-Efficacy Scale and Pygmalion Perception Level Scales were used. The data were analyzed in SPSS 24 Statistical Data Analysis Program. Normal distribution test, t-test, ANOVA and correlation analysis tests were used to evaluate the data. In the research, it was determined that the level of pygmalion perception varies according to the students' class level, grade point average and whether they choose the department willingly or not. Academic self-efficacy level varies according to students' grade level and grade point average. A positive significant relationship was found between the level of pygmalion perception and the level of academic self-efficacy. When students think that their instructors expect a higher level of success from them, this thought is reflected in their behavior and students work harder to be successful.

Keywords: Pygmalion, Academic Self-efficacy, Associate degree.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (1), 650-661.

Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (1), 650-661.

Araştırma Makalesi / Research Paper

Extended Abstract

Introduction. The Pygmalion effect is that when an expectation is created that something will come true in a certain way, people tend to behave as expected (Rosenthal and Jacobson, 1966). At this point, the probability of the expected behavior as a result of ideas and beliefs is quite high. The Pygmalion effect is a term that has found a comprehensive place in everything from behavioral theories to art, from education to management sciences (Yıldız, 2018). Eden (1984, 1988) expresses the Pygmalion concept as the only work motivation theory that directs the employee to action against expectations.

According to Schunk (2011), self-efficacy awareness; it can develop with the combination of a person's direct individual success, the examples he follows, persuasion techniques in the society encouragement and psychological factors (concern, ability, teaching). Individuals with high levels of self-efficacy plan, supervise, monitor their responsibilities towards the goal they want to achieve, their own work behavior and all of the tasks they undertake simultaneously during the learning process (Zimmerman and Martinez-Pons, 1986). According to Bandura, who bases academic self-efficacy on self-efficacy theory; Academic self-efficacy is the individual's belief that he or she can be successful in an academic subject area (Bandura, 1997). People with high levels of academic self-efficacy take an active role in academic activities and engage in learning activities more willingly (Kanat, 2018).

Method. Throughout life, many expectations are encountered, such as the individual's beliefs about himself and, as a result, his expectations from himself, the teacher's expectation from his student, the supervisor's expectation from his employee. These expectations exist in parallel with self-efficacy. When individuals' self-efficacy is high or they are helped to be high, their belief that they will be successful will increase, so whether they are a student, a patient hoping to find healing, or a worker, they will make positive progress (Bayram, 2014). This study aims to examine the relationship between the pygmalion perceptions of students studying at the associate degree level in Ağrı and their academic self-efficacy levels, and the relationship between the relevant scales and demographic data.

The research population consists of individuals who continue their associate degree education in Ağrı. In the research, it was aimed to reach the highest number of associate degree students possible by contacting the vocational schools in Ağrı province and its districts. The sample of the research consists of 414 participants who met the research criteria and agreed to participate in the study between February and April 2024. A survey form consisting of 3 parts was used in the research. In the first part, demographic data of the participants, in the second part, a 10-question survey developed by Yılmaz, Gürçay and Ekici (2007) to measure the academic self-efficacy level, and in the third part, a 10-question survey developed by Dov Eden (2000) and prepared to measure the perception of pygmalion. The research data were analyzed using the SPSS 24 program. To evaluate the data, normality tests, t-tests, ANOVA, and correlation analyses were performed.

Results, Discussion and Conclusion. After determining compliance with normal distribution, factor analysis was performed to determine the validity of the scales. According to the factor analysis results, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) sample adequacy analysis was found to be 0.817 for the academic self-efficacy scale and 0.847 for the pygmalion perception. In the factor analyzes performed, both scales were found to be unidimensional, similar to other studies conducted with the same scales in the literature.

Uruç Öztürk, E. ve Talmaç, N. (2025). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin pygmalion algısı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(1), 650-661.*

DOI. 10.51460/baebd.1552326

According to the results obtained from the research; Academic self-efficacy and pygmalion perception levels of 2nd grade students were found to be significantly higher than 1st grade students.

When we look at the results of the analysis carried out to examine the Pygmalion perception in terms of grade point average, a positive significant relationship was found between the Pygmalion perception level and grade point average. When we look at the students who make more effort and make progress in success, it is seen that these students are the students whose instructors set higher standards and more success is expected from them (Aydın and Ok, 2022).

When the results of the analysis conducted to examine the academic self-efficacy level in terms of grade point average, a positive significant relationship was found between academic self-efficacy level and grade point average.

Looking at the results of the analysis between academic self-efficacy level and pygmalion perception level, a positive significant relationship was detected between the two variables.

When the Turkish literature on Pygmalion perception was examined, it was determined that the number of studies was quite low. There are not enough studies on this subject on university students. Considering that the level of Pygmalion perception has significant effects on both employees and students, it is thought that more studies in this field should be added to our literature.

Giriş

Pygmalion etkisi kavramı, bir heykeltıraşın Galatea adını verdiği eserine aşık olması ve bu aşkı beklentileri ile birlikte mucizevi bir şekilde gerçeğe dönüştürdüğü efsanesine dayanır (Bayram, 2014). Temeli Antik Yunan mitolojisinde yer alan bir efsaneye dayanan pygmalion etkisi kavramı (Çiftçi ve Özdemir, 2023); bireylerin, özellikle kendisinden üstün olduğunu düşündüğü diğer bireylerin kendisinden beklentileri doğrultusunda davranışlarını şekillendirmesi olarak ifade edilmektedir (Orhan vd., 2020). Karacabey ise (2021) pygmalion etkisini bireylerin başka bireylere karşı pozitif yöndeki düşünce ve beklentileri sonucunda, etkilenen kişilerin davranışlarının gerçeğe dönüşmesi olarak tanımlamıştır. Pygmalion etkisini açıklayan başka bir ifade, herhangi bir şeyin belirli bir biçimde gerçeğe dönüşmesi yönünde beklenti oluşturulduğunda, kişilerin kendilerinden beklenildiği gibi davranışlar sergilemesi eğiliminde olmasıdır (Rosenthal ve Jacobson, 1966). Bu noktada fikirlerin ve inançların neticesinde beklenen davranışın gösterilme ihtimalinin oldukça yüksek olması durumu söz konusudur (Loftus, 1995). Shashank (2016)'a göre pygmalion etkisinden söz edebilmek için öncelikle bir beklenti oluşturulur, daha sonra bu beklenti karşı tarafa aktarılır, beklenti duyulan kişi davranışlarını beklentiye göre uyarlar ve beklenti gerçek olur. Pygmalion etkisi, davranış kuramlarından sanata, eğitimden yönetim bilimlerine kadar oldukça kapsamlı bir biçimde kendine yer bulmuş bir terimdir (Yıldız, 2018). Eden (1984, 1988), Pygmalion kavramını, beklentiler karşısında iş göreni eyleme yönelten tek iş motivasyonu kuramı olarak ifade etmektedir. Pygmalion haricindeki yönetim modellerinin hiçbiri ayrıntılı olarak beklentiye artırmayı ele almamış ve iş ortamındaki motivasyonunun temel kaynağı olmamıştır (Eden, 1988). Pygmalion etkisi, kişilerarası beklenti, öz yeterlilik, iletişim, liderlik, verimlilik, öz beklenti, moral, motivasyon ve performans gibi birçok etkeni kapsayan bir kavram olarak literatüre geçmiştir (Bayram, 2014).

Bandura (1997), bireyin davranışlarını yönlendirebilmek ve öğrenme seviyesini istenilen düzeye getirmek amacıyla kendi kapasitesine olan inancını öz yeterlilik olarak açıklamıştır. Öz yeterlilik inançları öğrencilerin akademik hayatları boyunca oldukça etkisini gösteren bir içsel güdüdür (Urgancı ve Gürkan, 2019). Zorluklarla karşılaşmaları durumunda daha etkili mücadele stratejileri geliştirerek sonuca ulaşırken daha çok emek verirler (Kanat, 2018). Schunk (2011)'a göre öz yeterlilik bilinci; kişinin direkt olarak bireysel başarısının, izlediği örneklerin, toplum içindeki inandırma tekniklerinin (isteklendirme, özendirme) ve psikolojik faktörlerin (tasa, kabiliyet, öğreti) birleşimi ile gelişebilmektedir. Öz yeterlilik düzeyleri yüksek olan bireyler, öğrenme süreçleri içinde, ulaşmak istedikleri amaca yönelik sorumluluklarını planlama, denetleme, gözleme, kendi çalışma davranışlarını ve üstlendikleri görevlerin hepsini eş zamanlı olarak sürdürürler (Zimmerman ve Martinez-Pons, 1986). Kişilerin sorun aşmasında kendine güvenmesi ve problem çözme noktasında kendisini etkin bulması; öz yeterlilik sahibi olduğunu gösterir. Dolayısıyla problem çözme yetisi olması için öz yeterlilik inancının yeterli düzeyde olması gerektiği ifade edilebilir (Duran ve Ercan, 2020). Bandura (1997), akademik öz-yeterlilik kavramını öz-yeterlilik kuramına dayandırarak "akademik öz-yeterlilik, bireyin akademik bir konu alanında başarılı olabileceğine ilişkin inancıdır." şeklinde tanımlamıştır. Akademik öz yeterlilik bireyin belirli bir akademik görevi yapabilme yetisine olan güvenini ifade etmektedir (Britner ve Pajares, 2006). Akademik öz yeterlilik düzeyi yüksek olan kişiler akademik faaliyetlerde aktif bir şekilde rol alırlar ve daha istekli bir şekilde öğrenme faaliyetlerinde bulunurlar (Kanat, 2018).

Yaşam boyunca, bireyin kendisi ile ilgili inancı ve bunun sonucunda kendinden beklentisi, öğretmenin öğrencisinden beklentisi, amirin çalışanından beklentisi gibi birçok beklenti ile karşılaşmaktadır. Bu beklentiler öz yeterlilik ile paralel bir şekilde var olmaktadır. Bireylerin öz yeterlilikleri yüksek olduğunda veya yüksek olması için katkı sağlandığında, başarılı olacaklarına dair inançları da artacağı için ister bir öğrenci ister şifa bulmayı uman bir hasta ya da bir iş gören olsun pozitif yönde bir ilerleme kaydedecektir (Bayram, 2014). Bu çalışmada, Ağrı ilinde ön lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin pygmalion algıları ile öğrencilerin akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin ve ilgili ölçeklerin demografik verilerle ilişkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra, hakkında yüksek öğrenim düzeyinde oldukça az sayıda çalışma bulunan pygmalion konusuna ilişkin ulusal ve uluslararası literatüre katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada, araştırmanın temel problemi, veri toplama yöntemleri ve uygulanacak analizler dikkate alınarak tanımlayıcı kesitsel nitelikte olan nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmanın evrenini Ağrı ilinde ön lisans öğrenimine devam etmekte olan bireyler oluşturmaktadır. Araştırmada Ağrı ili ve ilçelerinde bulunan meslek yüksekokulları ile iletişime geçilerek mümkün olan en yüksek sayıdaki ön lisans öğrencisine ulaşmak amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini Şubat-Nisan 2024 tarih aralığında çalışmaya katılmaya gönüllü olan ve çalışma kriterlerine uyum sağlayan 414 birey oluşturmaktadır. Araştırma kolay örnekleme yöntemi ile yapılmış olup elde edilen verilere Google formlar üzerinden ulaşılmıştır. Araştırma yazarlarının Ağrı ilinde ikamet ediyor olması çalışmanın Ağrı ile sınırlı kalmasının sebebinin oluşturmaktadır. Araştırmada 3 kısımdan oluşan anket formu kullanılmıştır. İlk kısımda katılımcılara ait demografik veriler, ikinci kısımda akademik öz yeterlilik düzeyini ölçmeye yönelik olarak Yılmaz, Gürçay ve Ekici (2007) tarafından geliştirilen 10 sorulu anket, son kısımda ise Dov Eden (2000) tarafından geliştirilen ve pygmalion algısını ölçmeye yönelik hazırlanmış olan 10 soruluk anket bulunmaktadır. Araştırma verileri SPSS 24 programı ile analiz edilmiştir. Verileri değerlendirmek için normal dağılıma uygunluk testi, t-testi, Anova, korelasyon analizi testleri kullanılmıştır. Araştırmada kullanılacak olan anket formunda katılımcıların ad-soyad vb. bilgilerine yer verilmemiş olup, kişilerin bilgileri gizli tutularak, etik ilkelere uygun davranmaya hassasiyetle dikkat edilmiştir.

Bu araştırma için E-95531838-050.99-63260 sayılı ve 27.01.2023 tarihli yazı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Bulgular

Araştırma verilerinin normal dağılıma uygunluklarının belirlenmesi için öncelikle çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) verileri incelenmiştir. Literatürde verilerin normal dağılıma uygun olduğunu söyleyebilmek için çarpıklık ve basıklık verilerinin -2,0 ile +2,0; -1,5 ile +1,5 veya -1,0 ile +1,0 değer aralığında bulunmasının gerekli olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır (George ve Mallery, 2010; Tabachnick ve Fidell, 2013; Hair vd., 2013). Bu çalışmada çarpıklık ve basıklık değerleri akademik öz yeterlilik ölçeği için $-0,528 \pm 0,120$ ve $0,553 \pm 0,239$; pygmalion algısı ölçeği için ise $-0,841$

Uruç Öztürk, E. ve Talmaç, N. (2025). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin pygmalion algısı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 16(1), 650-661.*

DOI. 10.51460/baebd.1552326

$\pm 0,120$ ve $1,976 \pm 0,239$ olarak belirlenmiştir. Bu veriler ışığında normal dağılıma uygun olduğu belirlenerek yapılması gereken testler %95 güven aralığında ($p=0,05$) gerçekleştirilmiştir.

Normal dağılıma uygunluğunun tespitinden sonra ölçeklerin geçerliliğini belirlemek için faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi sonuçlarına göre Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği analizi akademik öz yeterlilik ölçeği için 0,817, pygmalion algısı için 0,847 şeklinde bulunmuştur. KMO değerinin 0,60'ın üzerinde olması örneklem büyüklüğünün uygun olduğunu ifade etmektedir (Talmaç, Uruç Öztürk ve Bülbül, 2023). Gerçekleştirilen faktör analizlerinde her iki ölçek de literatürde aynı ölçeklerle gerçekleştirilmiş olan diğer çalışmalarla benzerlik göstererek tek boyutlu olarak bulunmuştur.

Ölçeklerin güvenilirlik düzeylerinin tespiti için Cronbach Alpha (α) verisinden faydalanılarak ölçeğin α değeri akademik öz yeterlilik ölçeği için 0,713, pygmalion algısı ölçeği için 0,813 şeklinde belirlenmiştir. $0,60 < \alpha < 0,80$ aralığındaki değerler ölçeklerin oldukça güvenilir olduğunu, $0,80 < \alpha < 1,00$ değeri ise ölçeğin güvenilirlik derecesinin yüksek olduğunu ifade etmektedir (Uruç Öztürk, Bülbül ve Talmaç, 2023).

Ölçeklere ilişkin geçerlilik ve güvenilirlik analizlerinden sonra ölçek verilerinin analizleri gerçekleştirilmiştir. Ölçek ortalamalarına ilişkin uygulanan analizlerde akademik öz yeterlilik ölçek ortalaması $3,40 \pm 0,03$; pygmalion algısı ölçek ortalaması $3,51 \pm 0,03$ olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara bakılarak araştırmaya katılanların akademik öz yeterlilik düzeylerinin ve pygmalion algısı düzeylerinin orta düzeyde olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 1'de araştırmaya katılanların demografik verilerine yer verilmiştir. Buna göre katılımcıların %72,9'u kadın, %52,2'si 1. sınıf öğrencisi, %58'inin not ortalaması 2-2,99 aralığında, %80,2'si bölümü isteyerek tercih etmiş, %66,4'ü aktif bir çalışma hayatına sahip olmamaktadır.

Tablo 1.

Katılımcılara ait demografik veriler

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	302	72,9
	Erkek	112	27,1
Sınıf	1.sınıf	216	52,2
	2.sınıf	198	47,8
Not ortalaması	1.99 ve altı	50	12
	2-2.99	240	58
	3 ve üzeri	124	30
Bölümü isteyerek mi tercih ettiniz?	Evet	332	80,2
	Hayır	82	19,8
Çalışıyor musunuz?	Evet	139	33,6
	Hayır	275	66,4
Toplam		414	100

Araştırma verileri ile gerçekleştirilen bağımsız gruplarda t testi sonuçlarına göre; cinsiyet ve çalışıp çalışmama durumları ile akademik öz yeterlilik ($p=0,98$) ve pygmalion algısı ($p= 0,21$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Katılımcıların öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre akademik öz yeterlilik ve pygmalion algısı düzeyi arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik t testinde ise sınıf düzeyi ile akademik öz yeterlilik düzeyi ($p=0,00$) ve pygmalion algısı düzeyi ($p= 0,02$) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre 2.sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterlilik ve pygmalion algısı düzeyleri 1.sınıf öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (Tablo 2).

Tablo 2.

Akademik öz yeterlilik ve pygmalion algısının sınıf düzeyi açısından incelenmesi

	Sınıf Düzeyi	<i>n</i>	<i>Ort.</i>	<i>Ss.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Akademik Öz Yeterlilik	1.sınıf	216	3,25	0,67	-5,10	0,00*
	2.sınıf	198	3,57	0,59		
Pygmalion Algısı	1.sınıf	216	3,44	0,65	-2,33	0,02*
	2.sınıf	198	3,59	0,61		

*($p<0,05$)

Bölümü isteyerek tercih edip etmeme durumunu akademik öz yeterlilik ve pygmalion algısı açısından incelemek için gerçekleştirilen bağımsız gruplarda t testi sonuçlarına göre bölümü kendi isteğiyle tercih etme durumu ile akademik öz yeterlilik düzeyi ($p=0,06$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bölümü kendi isteğiyle tercih etme ile pygmalion algısı ($p=0,00$) arasında ise anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre bölümü kendi isteğiyle tercih edenlerin pygmalion algısı düzeyi etmeyenlere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (Tablo 3).

Tablo 3.

Pygmalion algısının bölümü kendi isteğiyle tercih edip etmeme durumu açısından incelenmesi

	Bölümü kendi isteğinizle mi tercih ettiniz?	<i>n</i>	<i>Ort.</i>	<i>Ss.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Pygmalion Algısı	Evet	332	3,57	0,60	3,83	0,00*
	Hayır	82	3,28	0,70		

*($p<0,05$)

Katılımcıların not ortalamaları ile akademik öz yeterlilik düzeyi arasında yapılan Anova testi sonuçları incelendiğinde; not ortalaması ile akademik öz yeterlilik ($p=0,00$) arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre; 1.99 ve altı ile 2-2.99 arası not ortalamasına sahip katılımcıların akademik öz yeterlilik düzeyi 3 ve üzeri not ortalamasına sahip katılımcılardan anlamlı derecede düşük bulunmuştur. 1.99 ve altı not ortalamasına sahip bireylerin akademik öz yeterlilik düzeyleri de 2-2.99 arası not ortalamasına sahip bireylerden anlamlı derecede düşük bulunmuştur.

Pygmalion algısı not ortalaması açısından incelendiğinde ise yine iki değişken arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p=0,00$). Buna göre 1.99 ve altı not ortalamasına sahip bireylerin

pygmalion algısı düzeyleri 2-2.99 arası ve 3 ve üzeri not ortalamasına sahip bireylere göre anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur (Tablo 4).

Tablo 4.

Akademik öz yeterlilik ve pygmalion algısı düzeyinin not ortalaması açısından incelenmesi

	Not Ortalaması	<i>n</i>	<i>Ort.</i>	<i>Ss.</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Akademik Öz yeterlilik	1.99 ve altı(1)	50	3,09	0,62	12,82	0,00*	3>1,2 2>1
	2-2.99 arası(2)	240	3,36	0,58			
	3 ve üzeri(3)	124	3,60	0,72			
Pygmalion Algısı	1.99 ve altı(1)	50	3,20	0,78	9,46	0,00*	2,3>1
	2-2.99 arası(2)	240	3,50	0,55			
	3 ve üzeri(3)	124	3,66	0,69			

*($p < 0,05$)

Akademik öz yeterlilik düzeyi ve pygmalion algısı düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemek adına korelasyon analizi yapılmıştır (Tablo 5). Buna göre; akademik öz yeterlilik düzeyi ile pygmalion algısı düzeyi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r = -0,492$, $p = 0,00$) olduğu görülmektedir.

Tablo 5.

Akademik öz yeterlilik düzeyi ile pygmalion algısı düzeyi arasındaki ilişkinin korelasyon analizi ile incelenmesi

	<i>n</i>	Pygmalion Algısı Düzeyi
Akademik		414
Öz yeterlilik düzeyi		,000
	<i>r</i>	,492**
	<i>p</i>	,492**

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışmada, Ağrı ilinde ön lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin pygmalion algıları ile öğrencilerin akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin ve ilgili ölçüklerin demografik verilerle ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla ulaşılan demografik verilerin, pygmalion algı düzeyleri ve akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki farklılığın ve değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amacıyla gerekli olan analizler uygulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; 2. sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterlilik ve pygmalion algısı düzeyleri 1. sınıf öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Friedrich ve arkadaşları tarafından 2015 yılında gerçekleştirilen çalışmada ise sınıf düzeyinin pygmalion algısı düzeyi üzerinde etkisi olmadığı bulunmuştur. Kanat tarafından 2018 yılında yapılan çalışmada 4. sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterlilik düzeyi 1. sınıf öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bizim çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçlarla nispeten paralellik göstermektedir. Bu sonuçların, 2. sınıf öğrencilerinin eğitim kurumunda daha fazla zaman geçirdikleri ve dolayısıyla kuruma ve öğretmenlere daha iyi adapte olmaları sebebine dayandığı düşünülmektedir.

Uruç Öztürk, E. ve Talmaç, N. (2025). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin pygmalion algısı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(1), 650-661.

DOI. 10.51460/baed.1552326

Pygmalion algısının not ortalaması açısından incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen analiz sonuçlarına bakıldığında pygmalion algısı düzeyi ile not ortalaması arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Hollenstein (2024) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da bizim çalışma sonuçlarımızla paralel olarak, öğretmen beklentileri arttıkça öğrenci başarısının yükseldiği ifade edilmektedir. Wang ve Lin (2014) tarafından İngilizce öğrenimi konusunda gerçekleştirilen çalışmada da benzer şekilde pygmalion algı düzeyi arttıkça öğrencilerin İngilizce öğrenmedeki başarıları artış göstermektedir. Daha fazla emek sarf eden ve başarı konusunda ilerleme kaydeden öğrencilere bakıldığında bu öğrencilerin öğretmenleri tarafından daha yüksek standartlar belirlenen ve kendisinden daha fazla başarı beklenen öğrenciler olduğu görülmektedir (Aydın ve Ok, 2022). Çalışmamızda elde ettiğimiz, not ortalaması ile pygmalion algısı düzeyi arasındaki ilişki bu sebebe dayandırılmaktadır.

Akademik öz yeterlilik düzeyinin not ortalaması açısından incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen analiz sonuçlarına bakıldığında akademik öz yeterlilik düzeyi ile not ortalaması arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Çalışma sonuçlarımız Kaplan ve Güngörmüş (2022) tarafından hemşirelik öğrencileri üzerine yapılan çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir. Buna göre akademik öz yeterlilik düzeyi ile öğrenci başarısı arasında pozitif yönde anlamlı ilişki söz konusudur.

Akademik öz yeterlilik düzeyi ile pygmalion algısı düzeyi arasında gerçekleştirilen analiz sonuçlarına bakıldığında iki değişken arasında pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Jahan ve Mehrafzoon (2019) tarafından lise öğrencileri üzerine yapılan ve Dincer ve Karafil (2023) tarafından sporcular üzerine gerçekleştirilen çalışmaların sonuçları bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Pygmalion algısı konusunda Türkçe literatür incelendiğinde çalışma sayısının oldukça az olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri üzerinde de bu konuda yeterli çalışma bulunmamaktadır. Pygmalion algısı düzeyinin hem çalışanlar hem de öğrenciler üzerinde önemli etkilere sahip olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu alanda daha fazla çalışmanın literatürümüze kazandırılması gerektiği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Aydın, Ö., ve Ok, A. (2022). A systematic review on teacher's expectations and classroom behaviors. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 14(1), 247-274. <https://doi.org/10.31704/ijocis.2022.011>
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York, NY: Freeman.
- Bayram, Ü. (2014). Turizm sektörü yönetici ve işgörenleri arasında pygmalion etkisi: Otel işletmelerinde bir uygulama [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Britner, S. L., ve Pajares, F. (2006). Sources of science self-efficacy of middle school students. *Journal of Research in Science Teaching*, 43, 485-499.
- Çiftçi, K., ve Özdemir, M. (2023). Pygmalion Ölçeği'nin (PÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 272-299. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2023.-1194957>.
- Dincer, B., ve Karafil, A. Y. (2023). Bisiklet sporcularında pygmalion etkisi ile spora özgü öz yeterlik ilişkisinin incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-10.
- Duran, Ş., ve Ercan, S. (2020). Ortaöğretim öğrencilerinin problem çözmeye yönelik inançları ve akademik öz yeterlilik algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi* (8), 364-382. <https://doi.org/10.21733/ibad.731199>
- Eden, D. (1984). Self-Fulfilling prophecy as a management tool: Harnessing Pygmalion. *Academy of Management Review*, 9(1), 64-73. <https://doi.org/10.5465/amr.1984.4277938>
- Eden, D. (1988). Pygmalion, goal setting, and expectancy: Compatible ways to boost productivity. *Academy of Management Review*, 13(4), 639-652. <https://doi.org/10.5465/amr.1988.4307530>
- Eden, D. (2000). Implanting pygmalion leadership style through workshop training: seven field experiments. *Leadership Quarterly*, 11(2), 171-210.
- Friedrich, A, Flunger, B, Nagengast, B, Jonkmann, K, ve Trautwein, U. (2015). Pygmalion effects in the classroom: Teacher expectancy effects on students' math achievement. *Contemporary Educational Psychology*, 41, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2014.10.006>
- George, D, ve Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update (10a ed.)* Boston: Pearson
- Hair, J.F, W.C, Babin, B.J, ve Anderson, R.E. (2013). *Multivariate data analysis*. Pearson Education Limited.
- Hollenstein, L, Rubie-Davies, C. M, ve Brühwiler, C. (2024). Teacher expectations and their relations with primary school students' achievement, self-concept, and anxiety in mathematics. *Social Psychology of Education: An International Journal*, 27(2), 567-586. <https://doi.org/10.1007/s11218-023-09856-1>
- Jahan, F, ve Mehrafzoon, D. (2019). Effectiveness of pygmalion effect-based education of teachers on the students' self-efficacy and academic engagement. *Iranian Journal of Learning and Memory*, 1(4), 17-22. <https://doi.org/10.22034/iepa.2019.89167>
- Kaplan, M, ve Güngörmüş, Z. (2022). Academic procrastination behavior in nursing students: the role of academic motivation, academic self-efficacy and academic attributional style. *Anatolian Journal of Health Research*, 3(2), 53-59. <https://doi.org/10.29228/anatoljhr.57730>
- Karacabey, M. F. (2021). Pygmalion etkisi. N. Cemaloğlu Ed, *Sendromların eğitim ve yönetime yansımaları (3. Baskı, s. 227-242) içinde*. Pegem Akademi.
- Kanat, S. (2018). Grafik tasarım eğitimi alan üniversite öğrencilerinin genel ve akademik öz-yeterlik algıları. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1):790-818, <http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2018.87>
- Loftus, P. (1995). The Pygmalion effect. *Industrial and Commercial Training*, 27 (4), 17-20.
- Orhan, U., Mendi, Y., ve İldeniz, S. (2020). Pygmalion etkisinde yeni temalar: K.K.T.C. Turizm Sektöründe Bir Nitel İçerik Analizi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 123-137.
- Rosenthal, R. ve SL Jacobson, L. (1966). Teachers' expectancies: Determinates of pupils' IQ gains. *Psychological Reports*, 19, 115--118.
- Schunk, D. (2011). *Öğrenme teorilerine eğitimsel bir bakış*. Ankara: Nobel.
- Shashank, K. (2016). *Pygmalion effect a manager's introspection*. Notion Press.
- Uruç Öztürk, E. ve Talmaç, N. (2025). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin pygmalion algısı ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(1), 650-661. DOI. 10.51460/baebd.1552326

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2025), 16 (1), 650-661.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2025), 16 (1), 650-661.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Tabachnick, B., ve Fidell, L. (2013). Using multivariate statistics. Boston, MA: Pearson Education Inc.
- Talmaç, N., Uruç Öztürk, E., ve Bülbül, A. (2023). Pandemi döneminde doğu ve güneydoğu anadolu bölgelerinde yaşayan bireylerin aşı okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 14(39), 990-1002. <https://doi.org/10.21076/vizyoner.1202012>
- Urgancı, S., ve Gürkan, U. (2019). Gençlerde karar verme becerileri ile akademik öz-yeterlik arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 6(6), 243-262.
- Uruç Öztürk, E., Bülbül, A., ve Talmaç, N. (2023). Aşı okuryazarlığı ve aşı tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 15(4), 315-322. <https://doi.org/10.52791/aksarayıbd.1314495>
- Wang, Y, ve Lin, L. (2014). Pygmalion effect on junior english teaching. Advances in Language and Literary Studies, 5(6), 18-23. <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.all.v.5n.6p.18>
- Yıldız, Z.F. (2018). Pygmalion etkisi ve öz yeterlilik ilişkisi: İnsan kaynakları yöneticileri örneği. IV. International Caucasus-Central Asia Foreign Trade and Logistics Congress, Aydın.
- Yılmaz, M., Gürçay, D., ve Ekici, G. (2007). Akademik özyeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33(33), 253-259.
- Zimmerman, B. J., ve Pons, M. M. (1986). Development of a structured interview for assessing student use of self-regulated learning strategies. American Educational Research, 23(4), 614-628.